

اشاره

شناخت فتنه و اسباب آن که از صدر اسلام تا به امروز در رنگ‌های گوناگون جلوه‌گر شده است، مارا بیشتر با کُنه آن آشنا می‌کند. به ویژه هنگامی که نظیر آن در زمان گذشته رخ داده باشد و افساگری‌هایی درباره ماهیت آن از زبان کسی که با بزرگ‌ترین فتنه‌ها به مبارزه برخاسته است، پیش روی می‌باشد.

پدیدارشناسی فتنه‌ها از صدر اسلام تا به امروز

حجت‌الاسلام دکتر سید احمد رهنما

پس لرزم‌هایی پرای فروریختن و پرانه‌ها

ویرانگرترین فتنه آن است که تیشه به ریشه خدا و پیامبران الهی بزند؛ مانند فتنه سامری که با خدا و پیامبر او دشمنی می‌ورزید.

زمان حضرت عیسیٰ در تعارض با ولايت خدا و ولايت پیامبر الهی بود. توطئه اصحاب سقیفه بنی ساعده هم تیشه به ولايت خدا و رسول او و امیر المؤمنین علیهم السلام می‌زد. اگر غفلت کنیم، این فتنه سرتاسر جهان اسلام را در بر می‌گیرد.

مقام معظم رهبری در اردیبهشت ۷۹ در مصلای بزرگ تهران در جمع بیش از صد هزار جوان ۱۶ تا ۲۰ ساله به این موضوع اشاره فرمودند. چرا ایشان این مسئله بسیار مهم را در میان جوانان مطرح می‌کنند؟! ایا از دولتمردان وقت کسی نبود که شایسته خطابت این کلام قرار بگیرد؟ مقام معظم رهبری این لیاقت را در جوانانی دید که امروزه واقعاً صحنه‌گردن و بلاگردان از نظام و رهبری و دولت اسلامی هستند. در حضور آن‌ها شفشهایی را اعلام کردند که شفشهای جد اطهارش امیر المؤمنین علیهم السلام را در یادها زنده کرد. ایشان از

ما به روشنی شمارش معکوس در هم شکسته شدن دشمن را شاهد هستیم. این واقعه اسباب خشنودی و عزت امت اسلام را فراهم گردد است.

فتنه‌های بسیار ویرانگر به مجرد غافل شدن امت اسلام خبر می‌دهد. تاریخ درس است، از تاریخ بسیار درس‌ها می‌شود آموخت و بسیار تجربه‌ها می‌شود به دست آورد. عده‌ای سعی می‌کند حوادث روزگار ما را یک حادث استثنایی که به هیچ وجه از تاریخ قابل استفاده نیست، وانمود کنند. این غلط است. رنگها و روش‌های زندگی عوض می‌شود، اما پایه‌ها و جبهه‌بندی‌های اصلی زندگی بشر تغییر پیدانمی‌کند.

در صدر اسلام مهم‌ترین و بزرگ‌ترین ضربه‌ای که بر اسلام وارد شد، این بود که حکومت اسلامی از امامت به سلطنت تبدیل شد. حکومت امام حسن و حکومت علی بن ابی طالب علیهم السلام شام تبدیل شد. البته امام حسن مجتبی آن روز به خاطر یک مصلحت بزرگ‌تر - حفظ اصل اسلام - مجبور بود آن تحمل را به جان پذیرد. حکومت را از حضرت گرفتند. وقتی حکومت از مرکز دینی خارج شد و در اختیار دنیاطلبان و دنیاخواهان قرار گرفت، بدیهی است که به دنبال آن حادثه کربلا پیش می‌اید. حادثه‌ای که دیگر نمی‌توان جلوی آن را گرفت. بیست سال بعد از آن که حکومت اسلامی از دست محور امامت گرفته شد، امام حسین علیهم السلام پیامبر در کربلا با آن وضع فجیع به خاک و خون کشیده شد.

سلیمان قیس هلالی نقل می‌کند: حضرت امیرالمؤمنین علیهم السلام خطبه‌ای، پس از حمد و ثنای الهی و صلوات بر پیامبر اعظم ﷺ فرمود: مخوف‌ترین اموری که در مورد آن نگران شما هست، دو خصلت است: یکی پیروی هوای نفس و دیگری آرزوی طولانی و دراز. پیروی هوای نفس، راه حق را می‌پندد و آرزوی طولانی موجب فراموشی آخرت می‌گردد. مردم! بدانید که دنیا در حالی که به شما پشت کرده است، می‌گذرد و آخرت در حالی که روی به شما نهاده است، فرامی‌رسد. برای هر یک از دنیا و آخرت فرزندانی است. پس شما از فرزندان آخرت باشید و نه از فرزندان دنیا، که امروز گاه عمل است و حسابی در کار نیست، ولی فردا گاه حساب است و عملی در بین نیست. آگاه باشید که فتنه‌ها در اثر پیروی از هواهای نفسانی و بدعت در احکام الهی پدیدار می‌گردند: هواه و احکامی که مخالف حکم خداوند است و عده‌ای را برمی‌انگیزاند تا از عده‌یگری پیروی کنند. بدانید چنانچه حق از دستبرده‌های پرستی و بدعت گذاری در امان می‌ماند، هیچ اختلافی پدید نمی‌آمد و اگر باطل روشن و آشکار ابراز می‌شود، امر آن بر خردمندان مخفی نمی‌ماند، اما هواپرستان و بدعت گذاران قدری از حق و قدری از باطل را به هم درمی‌آمیزند تا آنچه که بین آن‌ها هم‌پوشی صورت پذیرد. اینجاست که شیطان بر یاران خویش مستولی می‌گردد و تنها کسانی از شر فتنه‌ها نجات می‌یابند که سابقاً مورد هدایت و احسان الهی قرار گرفته باشند.^۱

امروزه هیچ خطری از سوی دشمنان برون مرزی، انقلاب اسلامی مارا تهدید نمی‌کند. آمریکا واقعاً ذلیل قدرت، عظمت و معنویت انقلاب اسلامی شده و دنیایی که تابع کاخ سفید است، به این درجه از نزول رسیده است. ما به روشنی شمارش معکوس در هم شکسته شدن دشمن را شاهد هستیم. این واقعه اسباب خشنودی و عزت امت اسلام را فراهم کرده است، ولی نباید موجب غفلت از درون شود؛ چرا که امروزه مهم‌ترین و بزرگ‌ترین فتنه‌ها در داخل نظام جمهوری اسلامی در شرف تکوین است و البته بعضی از آن‌ها قبل از پیست سال گذشته پایه گذاری شده است.

ویرانگرترین فتنه آن است که تیشه به ریشه خدا و پیامبران الهی بزند؛ مانند فتنه سامری که با خدا و پیامبر او دشمنی می‌ورزید. کار یهودیان

در صدر اسلام مهم‌ترین و بزرگ‌ترین ضربه‌ای که بر اسلام وارد شد، این بود که حکومت اسلامی از امامت تبدیل شد.

**در صدر اسلام مهم‌ترین و بزرگ‌ترین ضربه‌ای
که بر اسلام وارد شد، این بود که حکومت
اسلامی از امامت به سلطنت تبدیل شد**

هوای پرستی، عیش و نوش و رفاه زدگی دارد. دورانی که در کانادا تحصیل می‌کردیم، شاهد بودیم خانواده‌این حضرات به پهانه درمان پژوهشی، اما در واقع برای عقد قراردادهای اقتصادی به آن کشور می‌آمدند، مهمان سفیر بودند و هزینه‌هایی بر بیت‌المال تحمیل می‌کردند. در حال حاضر هم آن ریخت و پاش ها ادامه دارد. در برخی تبلیغات انتخاباتی مانکن‌هایی که در خیابان‌ها راه افتادند و تبلیغات کردند، تصاویرش کاملاً گوریا است و هنوز در بعضی از سایت‌های اینترنتی وجود دارد. این قبیل مسائل نشانگر کانون فتنه‌خیزی است که سراسر وجود انقلاب اسلامی را فرامی‌گیرد، اما براساس نویل‌اللهی، نخستین کسی که در فتنه‌ها ضربه‌ی می‌خورد، خود فتنه‌گر است و دومین طایفه‌ای که ضربه‌ی می‌خورد، فتنه‌زده‌ها هستند و پیروز صحنه کسی است که فتنه‌ها برایش اوار شده است. پیروز صحنه پیامبر اعظم ﷺ، مولا امیر المؤمنین علیه السلام است، حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام و آقا سید الشهداء علیه السلام است. پیروز صحنه حضرت امام خمینی علیه السلام، مقام معظم رهبری است. اگر این نویل‌اللهی در گوش ما نمی‌بود، خود را به سادگی می‌باختیم، به گونه‌ای دیگر مفتون می‌شدیم و صحنه را خالی می‌کردیم.

امیر المؤمنین علیه السلام فرمایند: در این فتنه‌ها عده‌ای پیر، گروهی جوان و عده‌ای سر به نیست می‌شوند. در عصر ما نیز همین‌ها مشاهده می‌شود. گویا فرمایش حضرت برای امروز است. طبیعی است هنگامی که کسانی با یک روحیه هوای پرستانه به میدان آیند، طبیعت هوای پرستانه‌شان، آن‌ها را به سمت خدا نمی‌کشاند، بلکه به سمت هوی می‌کشانند. ممکن است کسی در یک مقطعی رکن انقلاب بوده، ولی الان آن رکن شکسته و پوسیده شده باشد و ما دیگر در پیشگاه الهی عذر نداریم تا از او حمایت کنیم که در غیر این صورت روز قیامت در پیشگاه امیر المؤمنین علیه السلام و امام زمان (عج)، از شهدا شرمنده خواهیم بود؛ آن‌ها نمی‌خواستند یک ذره گرد غم بر چهره امام و مقام رهبری بنشینند، نه این که مانند برخی حضرات، هر روز بحرانی را بر امام و رهبری تحمیل کنند! مانند تو اینم در پیشگاه خدا بگوییم: امام فرمودند «فلاتی از ارکان انقلاب است» و به این دلیل ما نمی‌توانیم اقدامی انجام دهیم. نباید از یاد ببریم که امام علیه السلام فرمودند:

امیر المؤمنین علیه السلام کانون فتنه‌ها را در درجه نخست دو چیز می‌دانند: اهوا، تبع و احکام تبتعد.

اساس و نقشه دشمن این است که حکومت را از محور اصلی و امامت و دین خارج کند تا هر کار که بخواهد انجام دهد، ولی به برکت ملتی هوشیار مثل ملت ایران، به برکت افکار برانگیخته‌ای مثل افکار ملت ایران و به برکت انقلاب بزرگی مثل انقلاب اسلامی ایران، نه امریکا و نه بزرگ‌تر از امریکا اگر در قدرت‌های مادی باشند، قادر نیستند حادثه‌ای مثل حادثه صلح امام حسن عسکری را در دنیای اسلام تحمیل کنند. در این وضعیت اگر دشمن زیاد پافشاری کند، حادثه کربلا اتفاق خواهد افتاد.

هوای پرستی و پیروی از امیال نفسانی
هنگامی که فتنه‌گران فتنه می‌کنند، بسیاری را مفتون خود می‌کنند. مفتون شدن فتنه‌زده‌ها، هم قلی از وقوع فتنه اتفاق می‌افتد و هم بعد از آن. پیش از وقوع فتنه، افراد فتنه‌زده به سوابق و دست و دلبازی

ضعفای مردم از طریق تهدید، کسانی که بین خودشان و فتنه‌گران حق و حسابی دارند با تطمیع و عده‌ای از ساده‌لوحان از راه تبلیغات آتش بیار معرکه فتنه‌گران می‌شوند.

فتنه‌گران و نیز حیثیتی که آن‌ها کسب کرده‌اند خواه از راه تبلیغات، تطمیع و یا با تهدید، مفتون می‌شوند. ضعفای مردم از طریق تهدید، کسانی که بین خودشان و فتنه‌گران حق و حسابی دارند با تطمیع و عده‌ای از ساده‌لوحان از راه تبلیغات، آتش بیار معرکه فتنه‌گران می‌شوند. بسیاری از ماهما اگر در صدر اسلام بعد از رحلت رسول خدا علیه السلام می‌بودیم، از یکدیگر می‌پرسیدیم: مگر ممکن است فلاحت و فلاحتی بر باطل باشند؟! مگر نشنیدی که فلاحتی از ارکان رسول خدا علیه السلام است؟! شخصیت فلاحتی باید باقی بماند تا نهضت رسول خدا علیه السلام پای بر جا بماند. مگر نشنیدی گفتند طلاحة‌الخیر؟! مگر نشنیدی گفتند سیف‌الاسلام؟ بسیاری از راه همین گفت و شنودها و انتشار این گونه مسائل، مفتون فتنه‌گران شدند. فتنه خاصیت دیگری هم دارد؛ همین افراد فتنه‌زده را دوباره مفتون می‌کنند. ان هنگامی است که از لاک خودشان سر درمی‌آورند و می‌گویند: ما گمان نمی‌کردیم فلاحتی این همه فتنه‌انگیز باشند! در روایتی که ابتدای بحث آمد، امیر المؤمنین علیه السلام کانون فتنه‌ها را در درجه نخست دو چیز می‌دانند: اهواه تبع و احکام تبتعد. در صدر اسلام کانون فتنه هر دو حریه را باهم داشت. عده‌ای طبق هواهای نفسانی موقعيت را بر ارکان امامت و ولایت تنگ کرند تا حزب قرشی بر اهل‌البیت علیه السلام حاکم شود، اما چون به تهایی نتوانستند گوی سبقت را از اهل‌بیت علیه السلام دست در دستان بی کفایت حزب اموی دادند. این دو حزب براساس هوای نفسانی و خواسته‌های شیطانی خود، راه را بر امیر المؤمنین علیه السلام سد کردند. در عصر ما سوابق بسیاری از این گونه افراد به روشنی نشان از

براساس نوید الهی، نخستین کسی که در
فتنه‌ها ضریب من خورد، خود فتنه‌گر است و
دومین طایفه‌ای که ضریب من خورند، فتنه‌زدگان
هستند

امام خمینی هم همین را می‌گفت، ایشان هم مشروعیت را به مردم می‌دهد!

امام در ۵۷/۳۰ در جمع علمای غرب تهران فرمودند: «ولایت فقیه، همان ولایت چیزی نیست. ایجاد کرده باشد. چیزی است که درست کرده رسول الله. این‌ها از ولایت رسول الله هم در زمرة گروهی هستند که در زمان رسول خدا از ولایت رسول خدا هم وحشت داشتند و بسیار دسیسه می‌کردند که مبادا این‌ها ولایت فرآور شود».

مقام معظم رهبری در سخنرانی پرطین خود در جمع بیش از صد هزار نفر از جوانان در مصلای بزرگ تهران در ۷۹/۲/۱ فرمودند: «عزیزان من! هدف اصلی دشمنان، چه دشمنان خارجی و چه دشمنان دروغ و منافق داخلی، عبارت است از نفی حکومت دینی و حکومت اسلام. اصل قضیه برای این‌ها این است و به کمتر از این هم راضی نیستند. این‌ها می‌دانند تا وقتی که قدرت در دست دین و احکام دینی است، تا وقتی که مقررات مجلس شورای اسلامی باید طبق دین باشد، تا وقتی این قانون اساسی هست که این قانون اساسی منطبق بر دین است، در این کشور کاری نمی‌توانند بکنند».

تا هنگامی که مسئولان کشور به مبانی دین و اسلام و فقاهت پاییند باشند، این‌ها کاری نمی‌توانند بکنند. فرد مسئول می‌گوید: «حکومت را از امر قدسی به امر زمینی رسانیدم». این سخن کمتر از افتخار دبیر کل حزب مشارکت نیست که می‌گوید: «در طول هشت سال حاکمیت، هنر ما این بود که حکومت را از عرش به فرش کشانیدم! وظیفه ما چیست؟

امیر المؤمنین علیه السلام در ادامه معرفی کانون فتنه و این که برنده‌ترین سلاح

وضعیت کنونی افراد را بسنجید و بینید در حال حاضر سر در چه لاکی دارند. یکی از کانون‌های فتنه هوایپستی است و این افراد در هوایپستی برخلاف اندیشه امام، گویی سبقت را از خیلی‌ها رویوند. واقعاً تأسف دارد. در دوران حاکمیت آن آقا، در گوشاهی از استان خودش، روستاهایی کشف شود که هیچ بهره‌ای از زندگی انسانی ندارند! بنابراین کانون اول فتنه، هوایپستی و پیروی از امیال نفسانی است. کانون دوم در روایت حضرت علی علیه السلام «احکام تبدع» است. این حضرات در حال تغییر دادن تدریجی احکام الهی هستند. احکام الهی، کلام امام درباره ولایت فقیه، حجاب و ارزش‌های دینی را تغییر می‌دهند.

بدعت در احکام الهی

براساس فرمايش امیرالمؤمنین علیه السلام دومین کانون فتنه، اندیشه‌های خطرناک و التقطام امیر است که مخالف حکم خدا است. یکی از ویژگی‌های برجسته فتنه‌انگیزی، ورود به فتنه از راه التقطام حق و باطل است، به ویژه اگر از شخصیتی که ظاهر الصلاح است و بر پسته‌های کلیدی نظام تکیه زده سر بزند، ویرانگرتر خواهد بود؛ چون تحلیل مسائل برای مردم خیلی دشوار است. بنابراین باید افرادی صاحب‌نظر باشند تا تک‌تک این اظهارات سیاسی، اقتصادی، موضع‌گیری‌های داخلی و بین‌المللی... همه را از نگاه ریزبین خودشان بگذرانند تا متوجه شوند که فتنه کجاست.

اگر آن‌ها بی‌پرده بگویند ولایت فقیه را بقول

نذاریم و راحت اعلام کنند شیوه حکومت سلطنت طلبان را بر شیوه حکومتی ولایت فقیه ترجیح می‌دهیم؛ آن‌گاه خواهند دید چه ضرب شستی از مردم خواهند خورد. اشکارا بگویند ما اقتصاد اسلامی را قبول نذاریم، تا افراد خردمند پاسخ آن‌ها را بدهنند؛ اما متأسفانه حق و باطل را بهم ممزوج می‌کنند تا افراد عادی نتوانند به اهداف آن‌ها بپرسند. می‌گویند: ما از همان آغاز، به پدیده قدرت نگاه زمینی و واقعیت‌دانه داشتیم؛ ولی کسانی آمدند و نگاه صرفًا متفاوت‌یکی به قدرت را دارند! چه کسانی بودند جز امام؟! مرتب که نظریه امام درباره ولایت فقیه را هم تحریف می‌کنند! از همان ابتدا

یکی از ویژگی‌های برجسته فتنه‌انگیزی، ورود به فتنه از راه التقطام حق و باطل است، به ویژه اگر از شخصیتی سر بزند که ظاهر الصلاح است.

مقام معظم رهبری: «عزیزان من! هدف اصلی دشمنان، چه دشمنان خارجی و چه دشمنان دروغ و منافق داخلی، عبارت است از نفع حکومت دینی و حکومت اسلام.»

آن گاه ۲۸ مورد از تحریفات زمان خلفاً را مطرح می‌کنند. دل سنج بر مظلومیت آقا گریه می‌کند.

حالاً به دوران امام ع برگردید. در قم، شخصیتی به نام آقای شریعتمداری خودش را در وزان مر جمعیت قرار داده بود، آیا امام آمدنی یک راست با او مبارزه کنند؟ خیر، سیاست امام، روشنگری و در نتیجه بیدار کردن مردم بود تا احیاناً اگر بناسنست یک مهره فتنه‌انگیز از گردونه سیاست خارج شود، خم به ابروی نظام نیاید. جریان بنی صدر، ناچیز نبود، هیمه‌نده بود، ۱۱ میلیون رای بود! امام راحل ع چکونه می‌باشد این جریان را از بین می‌برند؟! صبر کردن تا روشنگری‌های شهید مظلوم ایت‌الله بهشتی و مقام معظم رهبری کارساز شود، آن‌گاه به راحتی حرف خودشان را زدند و خم به ابروی نظام نیامد. مستانه قائم مقام رهبری و مهندی هاشمی هم همین طور بود. اگر رسول خدا ع در اطراف خودشان، اصحابی ناباب داشتند و آن‌ها را طرد می‌کردند، چه بسا بر رسول خدا ع خدشه وارد می‌شد که چرا پیامبر یاران خودش را تحمل نکرد؟! مقام

معظم رهبری کارشان روشنگری است. بنابراین بهترین راه، بازگشت به کلمات خود امام و مقام معظم رهبری است. رهبر عالی قدر انقلاب، سال ۷۹ در جمع بیش از صد هزار جوان در مصلای بزرگ تهران، جریان مهمی را گوشزد می‌کند که بسیار عبرت‌آموز است. در صدر اسلام بزرگ‌ترین ضریحه‌ای که بر اسلام وارد شد، تبدیل حکومت اسلامی از امامت به سلطنت بود. ایشان می‌فرمایند وقوع حادثه کربلا طبیعی بود و سرچشمه آن فتنه‌ای بود که در سقیفه رخداد و امامت رفته رفته به سلطنت تبدیل شد.

فتنه‌گان، سلاح التقاط است، به مطلبی اشاره می‌کنند. می‌فرمایند: شنیدم پیامبر اکرم ص می‌فرمودند: چه حالی خواهید داشت هنگامی که لباس فتنه بر اندام شما پوشانده شود؛ که در آن کودک بزرگ می‌شود و شیخ و کبیر به پیری می‌رسد. فتنه‌ای که مردم زندگی خود را براساس آن جریان می‌پخشند، فتنه‌هایی که مردم آن‌ها را سنت مسلم می‌گیرند، به گونه‌ای که اگر چیزی از آن فتنه‌ها تغییر کند، مردم به یکدیگر می‌گویند: بیبنند سنت خدا را تغییر داده‌اند!

رسول خدا ع به منکری اشاره می‌کند که در جهان اسلام رخ می‌دهد و در نوع خود یک فتنه است: روزگاری می‌اید که مردم مرتکب منکری می‌شوند، (منظور جدا کردن اهل‌البیت ع از ساحت مقدس رسول خدا ع و غصب مقام ولایت و وصایت است) در آستانه این فتنه، بالآخر شماشدت خواهد گرفت؛ ذریه رسول خدا ع به اسارت خواهند رفت و

براساس نوید الهی، نخستین کسی که در فتنه‌ها ضربه می‌خورد، خود فتنه‌گر است و دومین طیفه‌ای که ضربه می‌خورند، فتنه‌زده‌ها هستند

دنیال فقه و فقاهت می‌روند، اما برای غیر خدا یاد می‌گیرند، نه برای عمل کردن؛ بلکه برای فخر فروشی و عمل آخرتی (نمای خواندن و...). انجام می‌دهند، اما دنیال دنیا هستند.

پیامبر اعظم اسلام ص در اینجا مطلبی می‌فرمایند که پاسخ برخی از کسانی است که گاه می‌پرسند: چرا مقام معظم رهبری پیشقدم نمی‌شوند و اگر افرادی اهل فتنه هستند چرا آقا خودشان معروف نمی‌کنند؟! گویا پاسخ امیر المؤمنین ع برای این پرسش است: به مردم اطراflash، که گروهی از اهل‌بیت، شیعیان و خواص حضرت بودند، و گفت: حاکمان پیش از من مرتکب اعمالی شدند که در آن به طور چد رسول خدا ع را مخالفت کردند، عهد رسول خدا را شکستند و سنت او را تغییر دادند؛ حال اگر من بخواهم مردم را از آن بدعت‌ها باز دارم و تحریف شده‌ها را به سر جای خود برگردانم و مانند دوران رسول خدا ع رفتار کنم، سپاه من از اطرافم پرآکنده خواهد شد، به گونه‌ای که تنها خواهمن ماند و یا گروه اندکی از شیعیان که براساس کتاب خدا و سنت رسول او به فضل و مقام و امامت من معتقدند، در اطرافم خواهند ماند!

۱. شیخ کلینی، اصول کافی، ج ۱، ص ۵۸.
۲. روزنامه اعتماد، ویژه سیاست‌نامه، ۸۱/۷۲۷، ص ۸، اندیشه امام.

سیاست امام، روشنگری و در نتیجه بیدار کردن مردم بود تا احیاناً اگر بناسنست یک مهره فتنه‌انگیز از گردونه سیاست خارج شود. خم به ابروی نظام نیاید.